

Uredništvo:
Schillerjeva cesta št. 3,
dvorišču, I. nadstropje.

Rokopisi se ne vračajo.

Liet izhaja vsak dan razun nedelj in praznikov ob 4. uri popoldne.

Sklep uredništva ob 11. uri dopoldne.

Nefrankirani dopisi se ne sprejemajo.

Anonimni dopisi se ne uvažujejo.

NARODNI DNEVNIK

Upravištvo:

Schillerjeva cesta št. 3.

Naročnina znaša za avstro-

ogerske dežele:

celoletno . . . K 25.—

polletno . . . K 12.50

četrletno . . . K 6.80

mesečno . . . K 2.10

Za **Nemčijo:**

celoletno . . . K 28.—

za vse druge de-

žele i. Ameriko K 30.—

Naročnina se pošilja vnaprej.

Za **oglas (inzerate)** se

plačuje od čveterostopne

petit vrste po 12 h, za

večkrat natis primeren

popust.

Posamezna šte. stane 10 h.

Št. 196.

Telefonska številka 65.

Celje, v torek, 30. avgusta 1910.

Cekovni račun 48.817.

Leto II.

Resna beseda po volitvah v celjski okoliški občini.

Tekom večmesečnega ljutega boja za celjski okoliški občinski zastop so se izrekla s strani raznih nasprotnikov slovenske stranke najhujša očitavanja glede razmer v celjski okoliški občini. Očitano se je občinskemu zastopu in občinskemu uradu, da ni bil na svojem mestu, izreklo pa se je celo nepričakovano očitavanje, da je bil prejšnji občinski odbor naravnost malomaren in da je bila občina vsled malomarnosti v denarnem knjigovodstvu za 2645 K oškodovana ter je to očitavanje izrekel celo štajerski deželni odbor kot nadzorovalna oblast nad občinami.

Mi smo v našem časopisju zmiraj zastopali stališče, da se nobena napaka ne sme morebiti iz narodnih motivov olepševati ali zamolčevati, ampak da se mora v javnem življenju vsaka napaka ostro grajati, da se pravočasno potrebno ukrene, kajti le tako se zabrani večja škoda. Zato danes, ko so občinske volitve za slovensko stranko častno dokončane, izpregovorimo nekoliko resnih besed na naslov slovenske javnosti, ker hočemo, da podobna očitavanja v prihodnje sploh ne bodo več mogoča.

V prvi vrsti moramo splošno pripomniti, da tudi mi nismo mnjenja, da je najlepša lastnost uprave kake javne korporacije sama varčnost, ampak morajo občine, kakor tudi druge javne korporacije imeti v prvi vrsti pred očmi nalogo, katera jim kot takim pristoji. Celjski okoliški občinski zastop je gotovo v prid davkoplačevalcem tako varčno gospodaril, da bi varčevanje dalje niti iti ne moglo. Toda, ali je bil celjski okoliški občinski zastop na višku časa in ali je s sredstvi, ki so mu bila na razpolago, storil v svojem delokrogu toliko, kolikor odgovarja časovnim potrebam, je drugo vprašanje, kateremu mi nikakor ne moremo pritrditi. Čas je še v tem oziru za delo tudi v prihodnosti in naj si vzame prihodnji občinski zastop iz očitkov iz vrst volilcev nasprotnih in naših lastnih ta zdrav nauk, da po treznem prevdarku ukrene, kar se je po pravici grajalo kot nestorjeno.

Uradni prostori okoliške občine so tako ubožni in tako nedostatni, da je samo ob sebi razumljivo, da se morajo razširiti in primerno dostojno urediti. Uradniško osebje celjske okoliške občine, zoper katero so se izrekle pogostoma tekom zadnjega volilnega gibanja jako ostre besede, se mora

gotovo preosnovati. Uradniško osebje, katero ima sedaj celjska okoliška občina, nikakor ne zadostuje in nikakor ne more izpolnjevati velike naloge, kakoršne zadevajo tako velikansko občino, kakor je celjska okoliška občina. Uradništvo mora biti pošteno plačano in mora biti uradnikov tudi res toliko, kolikor jih je neobhodno potrebno. Gotovo se bode mogel delokrog občinskega urada in posameznih uradnikov tako urediti, da se bode za vsako delo dobila sposobna in primerno izvežbana uradna moč, da se tudi ne bodo več slišali v prihodnje izgovori, da se to ali drugo, akoravno je bilo potrebno, zato ni ukrenilo, ker je bilo uradništvo z delom preobloženo. Posebno naši prijatelji Celjani, ki so imeli gotovo že par lačnih izgubljenih študentov pripravljenih, da bi jim po vzgledu mestnega urada naklonili nekaj uradniških mest v celjski okoliški občini, so najodločnejše povdarjali pomanjkljivost ureditve občinskega urada okoliškega v tem oziru. Ambrožičeva stranka, ki povdarja, da imajo njeni volilci veliko moč v okolici ter za upravo okoliške občine tudi z davki mnogo prispevajo, se je že vnaprej izrekla zadovoljna s tem, da se uradno osebje pomnoži in preosnuje, ter da se tudi v ostalem občinski urad razširi. Novi slovenski občinski zastop naj vzame to stališče opozicije takoj na znanje, kajti sklicuje se lahko na dejstvo, da vlada v okoliški občini med volilci obeh narodnosti popolna edinost glede potrebe preosnovanja občinskega urada v celjski okolici, če tudi bi bilo to spojeno z večjimi izdatki.

Toda ne le volilstvo slovensko in nemško, celo občinska nadzorovalna oblast štajerski deželni odbor je še komaj pred malo dnevi izdal odlok s katerim se izrecno povdarja, da je poslovanje okoliškega občinskega urada v dosedanji obliki pomanjkljivo. Po pravici je štajerski deželni odbor grajal, da v celjskem okoliškem občinskem uradu že desetletja ni najti glavne knjige o dohodkih in izdatkih, tako da ni pravega pregleda o vsakokratnem stanju občinskega premoženja. Redno knjigovodstvo brez pomnoženega uradnega osebja je pa, kar bode štajerski deželni odbor gotovo rad priznal, nemogoča stvar in zato sledi iz odloka štajerskega deželnega odbora poziv, da se mora osebje okoliškega občinskega urada primerno preosnovati in pomnožiti. Mi sicer nismo tako otročji, da bi ne vedeli, da za odlokom štajerskega deželnega odbora, katerega je pred kratkim izdal,

tiči nemško-nacionalna politika in da je ta odlok narekoval vnaprej dr. Ambrožič, da bi ga potem kot uradni odlok izrabljali v agitacijske namene zoper slovensko stranko. Toda to postopanje bomo vzglednemu štajerskemu deželnemu odboru, ki nam je napravil v par letih več milijonov dolga, že primerno vrnili.

Svojega namena vreči slov. stranko pri občinskih volitvah niti dr. Ambrožič niti štaj. dež. odbor nista dosegla. Če sta pa opozorila na pomanjkljivost v poslovanju obč. urada celjske okolice, izjavljamo odkrito, da jima tega ne zamerimo, ampak smo jima zato celo hvaležni, ker upamo, da se bode zato v prihodnje tudi v tem oziru uprava obč. okoliškega urada uredila, kakor je to neobhodno potrebno v tako važni občini. Ni sicer res, da je trpela celjska okoliška občina 2645 K škode, saj štaj. dež. odbor sam priznava, da se je primanjkljaj, ki je nastal vsled nerednega knjigovodstva v znesku 2000 K že pred leti pokrila, iz česar pač jasno sledi, da je bilo popolnoma nepotrebno, to zadevo sedaj pogrevati, kar se je zgodilo s prozornim namenom. Tudi vsi vemo, da so okoliški občinski odborniki drugačni, nego oni prijatelj dr. Ambrožiča, ki je pred kakim pol letom v celjskem mestnem zastopu napravil prostor drugemu odborniku, ker se je izkazalo, da je imel kot blagajnik protestantske cerkvene občine v pastorgevi blagajni cerkvene občine svojo redno posojilnico. V okoliškem občinskem zastopu tudi ni odbornikov, kojih sinovi kradejo haveloke, kakor je to storil sin odličnega voditelja nemške stranke v Celju. Akoravno globoko obžalujemo, da so dosedanji odborniki celjske okoliške občine vsled premajhne paznosti in premajhne pozornosti na knjigovodstvo dali povod k takim gorostasnim očitanjem, kakor jih je izrekel štaj. dež. odbor, in akoravno vstrajamo pri nazoru, da se v tem oziru mora vsako nezaupanje za prihodnost vnaprej onemogočiti, je vendar toliko resnica, da celjska okoliška občina ne trpi niti enega vinarja škode s strani prejšnjega obč. odbora, ampak da imamo opraviti le z grajevredno površnostjo. Dobro nam je znano, kako težko stališče je imel v prejšnjem občinskem odboru g. dr. Božič, ki je ponovno propadel tamkaj s svojimi predlogi, da se v celjski okoliški občini vstreže modernim potrebam in zahtevam davkoplačevalcev.

LISTEK.

Institutka.

Roman.

Spisal Fedor Gradišnik.

To rekši, je dvignil deklico v zrak, nato pa jo je privleč k sebi in jo vroče poljubil.

Na Oskarjevih ustnicah je zaigral lahen usmev. Gledal je ta krasni prizor, gledal in se čudil. Kaj pomenijo te besede starega gospoda? Edino bitje, k igra ljubi. Ali nima žene, krasne mlade žene, ali ga ona ne ljubi?

Dalje si ni upal misliti, stopil je k Eli, ji ponudil svojo malo, drobno roko in jo pristrčno pozdravil. Sedaj šele se je Ela domislila, čemu je prišla.

»Papa«, je rekla, »mama prosi, da pride gospod doli.«

Erazem se je nasmehnil in pogladil Elo po svilenem ličecu.

»Pelji torej gospoda k mami, Elica«, je dejal in njegov obraz je postal naenkrat jako resen, »jaz pa ostanem tukaj. Oprostite, gospod Oskar, da vas puščam samega, opravke imam ... in ne morem ...«

Ponudil je Oskarju roko in rekel:

»Ela, pojdi in pelji gospoda k mami.«

Vrata so se zaprla, še je slišal Erazem zvonki glasek svoje hčerke in počasne, težke korake bolnega zgodovinarja Oskarja, nato pa se mu je zmeg-

lilo pred očmi in potr se je zgrudil na bližnji fotel.

Sreče mu je burno utripalo, v glavi mu je šumelo, po vseh udih je čutil neko neznano utrujenost ...

Sedel je nekaj časa nepremično in globoko sopal ...

Nato pa se je prijel z obema rokama za glavo, nerazločen in grozen glas se mu je izvil iz prsi ... potem pa je začel plakati na ves glas, kakor otrok.

Dobre četrte ure je trajalo, predno se je gospod Erazem pomiril.

»Kako je to mogoče, da se nisem izdal«, se je pričel vpraševati, »Kako, da sem mogel biti ves čas tako miren? A strašno mi je bilo, moj bog, kako strašno! Ko sem ga zagledal, mi je jela zastajala kri v žilah, ko sem mu segel v roko, sem menil, da sem prijel za kos ledu, in ko sem zaslišal njegov votlo-doneči glas, mi je bilo, kot da slišim govoriti njo, v vsej svoji grozni in smrtni bolesti ... Moj bog, moj bog, kaj bo z mano ... Kaj se bo zgodilo, če enkrat vse zvedo, če zaznajo mojo tajnost, ki sem jo doslej tako izbornostno skrival ... In izvedeli bodo vse, to slutim, to vem, vse, prav vse bodo izvedeli ... In zakaj, zakaj se bo zgodilo to šele zdaj, na moja stara leta, in zakaj se bo sploh zgodilo? ...«

Umolknil je, nato pa se je divje, blazno zasmel ...

»Jaz norec, jaz glupec! ... Ha, ha, ha! ... Vprašujem se za take neumnosti, take bedastoče! ... Zakaj? Hahaha! ... Zakaj? ... Ali se morda ne izve

vse, popolnoma vse na svetu? In čim pozneje se izve, tem hujše, tem strašnejše je ... In to, baš to je kazen ... Druge ni, ne, druge ni in je ne sme biti! Ne sme, jaz hočem, da ne sme! ...«

Za kratek hip je umolknil. Tišina, grobna tišina je zavladala v sobani in gospoda Erazma je izpreletela groza ... Strah ga je bilo pred samim seboj in mrzel pot je oblił njegovo staro, velo lice ...

Naenkrat se je zavedel, spoznal je zopet svoj položaj, in kakor blazen se je na ves glas zasmel.

»Hahaha! ...« je zadonelo po prostorni sobani in votlo so odmevali posamezni glasovi in se odbijali ob visoke, starodavne stene ...

»Hahaha! ...« se je zasmel še enkrat in obraz se mu je čudno spačil in skremžil, »sedaj hočem še zapovedovati! ... Ne sme! ... Ne sme! ... Jaz norec, jaz blaznež ... Kaj hočem, kaj morem sploh zapovedovati ... Vsaka krivica na svetu se maščuje ... maščevati se mora tudi nad menoj ... To je naravno, popolnoma naravno! ... Kako bo zašumelo nekega dne na gradu, kako bodo pričeli stikovati glave, kako se bode bliskovito razneslo po vsej okolici ... O, kar vidim jih ... njih obraze vidim, njih prestrašene, grozne obraze vidim, in vse vem, popolnoma vse ... In v mestu — bože moj, tam še le, tam ... Spočetka bodo neverjetno zmajevali z glavami, nato se bodo čudili ... potem pa me bodo obsojali in sovražili in zaničevali ... Da, da, tako bo tako in nič drugače ... Ah, kaj me še čaka, bog moj, kaj me še čaka ...«

Trdno upamo in pričakujemo, da bode prihodnji obč. odbor, v katerem najdemo več novih mož obeh slov. strank, resno šel takoj na delo ter se poprijel velike naloge, ki ga čaka, zlasti preustrojitve obč. urada kot takega, šolskega vprašanja in mnogoštevilnih gosp. zadev.

Okoliška občina ni tako uboga, da bi se v nji moralo brezmiselno varčevati. Prebivalstvo občine je dovolj razumno, da bode koristne izdatke le odobraval. Na delo torej za vsestranski napredek občine!

Politična kronika.

KLERIKALCI IN DREFLAKOVO IMENOVANJE.

Klerikalci se sedaj branijo. In sicer na tak način, kakor smo ga že povedali naprej: odgovornost vale na manjšino, na nas. In niti ne poskušajo trditi, da bi bili sami v zadevi Dreflakovega imenovanja kaj resnega storili; to zahtevajo od — nas, ki nimamo v mariborskem političnem okraju nobenega večjega političnega vpliva, ki imamo v deželni in državnem zboru komaj po enega poslanca! Ta klerikalni izgovor ne bode našel nikjer posebnega priznanja, ker kaže, da bi klerikalci radi povsod imeli udobnosti in moč večine, ne store pa svojih dolžnosti, katere imajo kot večina! Klerikalci ne poskušajo tajiti, da so gg. poslanci Roškar, Robič, Pišek, Novak, dr. Korošec, dr. Verstovšek, ki so vsi doma v prizadetem okraju spali in čakali, da bode vlada sama imenovala na Schmoranzorjevo mesto Slovenca! »Nar. Dnev.« je storil v tem oziru v polni meri svojo časnikarsko dolžnost; on in pa vodilni krogi naše stranke so opozarjali merodajne slovenske kroge v Mariboru — in ti so menda danes klerikalci ali ne? — na nevarnost, ki je pretila slovenskemu šolstvu in učiteljstvu. Opozarjali smo klerikalce na to, da je vlada že obljubila takoj po Schmoranzorjevem imenovanju na učiteljske, da pride na njegovo mesto v Maribor »v nemških krogih priljubljen in zanesljiv mož«. Ali so takrat gg. Roškar, Pišek, Robič, Novak itd. spali? Roškar in Pišek, ta odlična poslanca in uplivna politika bi posebej kot zastopnika okraja v državnem zboru morala vedeti, da ima pri imenovanju šolskih nadzornikov vlada prvo beseda. Pa kaj bi govorili. Dreflakovo imenovanje nam je zopet jasen dokaz, da klerikalci glede varovanja našega posestnega stanja ne store nikoli niti koraka, deloma ker se boje Nemcev in birokratov, deloma ker so s svojo neumno politično taktiko daleč zavozili, da nimamo spodnještajerski Slovenci sploh skoro nobenega političnega vpliva in naš bje vlada v braz, kjer nas le more. Dreflakovo imenovanje pomenja hud poraz klerikal. naše politike, a pomenja tudi poraz spodnještaj. slovenstva sploh. In vkljub temu nimajo klerikalci niti ene besede ugovora proti Dreflaku, temveč še zasmehujejo nas, da smo kot manjšina protestirali in storili to, kar je, recimo, pozabila klerikalna večina. Konečno bi pa že tretjikrat pozvali »Str.«, naj imenuje onega »liberalnega« poslance, ki je delal za — Dreflaka! Gospodje nam na to vprašanje namreč ostajajo odgovorja dolžni — ker vedo, da je navadno obrekovanje.

KAJ BO Z DALMATINSKIM DEŽEL. ZBOROM?

Dalmatin. pravaši ne verujejo, da bi vlada mislila na sklicanje dalmatinskega deželnega zbora, ker po njihovi sodbi ni prav nobenih predpogojev za koristno in plodonosno delovanje te korporacije. Pravaši so namreč trdno odločeni nadaljeovati boj proti dalmatinskemu namestniku, deloma zaradi tega, ker se nove jezikovne odredbe skrajno počasi uvažajo, deloma pa tudi zaradi tega, ker je razpustil občinski zastop v Makarski, da bi ga iztrgal iz rok pravašev. Tudi se namestnija zelo premalo briga za znano akcijo, ki jo je upeljala vlada za gospodarsko povzdigo Dalmacije. Vsled tega bode dalmatinski deželni zbor najbrže razpuščen.

Vrgel se je na starodavni kanape, ki je stal že bogve kako dolgo v tej dvorani... pokrtil si je obraz z obema rokama, zaril se je s svojimi dolgimi, suhi mi prsti v gosto, belo brado, in pričel je plakati, kakor malo dete...

Precej dolgo časa je ihtel in plakal, slednjič pa se je dvignil pokoncu ter obstal nepremičen in nem ob ležišču...

Stekleno je zrl pred se, naravnost v nasprotno steno...

Stopil je za korak dalje in silno resen je bil njegov obraz... Pomislil je še nekoliko, potem pa mu je pršlo preho bledih, osivelih usten, potem pa mu je pridružena molitev:

»In ona? ... Kaj bo storila Helena? ...«

Tiho, komaj slišno je izgovoril te besede in bilo je v njih toliko milobe, toliko ljubezni in pristične naklonjenosti, kot jo more gojiti samo človek, ki resnično globoko ljubi...

In star gospod Erazem je pač ljubil svojo soprogo kakor more ljubiti le dvajsetletni mladenič svojo ljubico... Nič se ni ohladila njegova ljubezen v teku let, bila je ista in morda že žarkelša in večja kot prvi dan...

»Kaj bo s Heleno, ko enkrat izve, kdo sem in kaj sem? ...«

To vprašanje je leglo naenkrat z vso svojo silo in grozo na njegovo srce... Zastala mu je kri ob pogledu na bodočnost... stresel se je od groze po vsem telesu, ko je pomislil na oni dan, ko bo postala

VILJEM JO JE SAM ZAVOZIL!

Oficijozna nemška »Norddeutsche Allgem. Zeit.« pravi, da cesarjev govor v Kraljevcu ni bil noben čin vlade temveč osebna izjava monarhova — ki pa bode vzbudila, vkolikor se da soditi, v nemškem parlamentu silen vihar. Socijalisti in liberalci se že pripravljajo na ostre interpelacije, na katere bo Bethmannu težko odgovarjati. Zganile so se tudi nekatere vlade zveznih držav in čuje se, da namerava Bavarsko pričeti v nemškem zveznem svetu znova akcijo proti »osebnemu regimentu« nemškega cesarja.

VSTVARJANJE ENOTNE HRVATSKE STRANKE.

Danes ob 4. popoldne se vrši plenarna konferenca hrvatske stranke prava, sklicana ob bivših nar. zastopnikov Tuškana in dr. Lukiniča. — Na isto uro je sklical dr. Lorkovič osrednji odbor napredne stranke. — V obeh sejah se bo poročalo o programu nove stranke, nato pa se bo sklepalo o fuziji. Jutri bi se sešla koalicija k plenarni seji, da ratificira sklepe.

Štajerske novice.

v Občinske volitve na Teharjih se vrše 14. in 15. sept. v občinski hiši, Teharje št. 15. In sicer voli: III. razred 14. sept. od 7. do 12. ure dopoldne, II. razred 14. sept. od 4. do 6. ure popoldne, I. razred 15. sept. od 9. do 10. dopoldne. V vsakem razredu se voli 6 odbornikov in 3 namestniki. Volilni imenik je na vpogled od 1. do 14. sept. v občinski hiši.

Celjski Nemci proti Aistrichu. Celjskim Nemcem in znanim njihovim kavalirskim vodjem se je posrečilo z mnogoštevilnimi političnimi ovadbami spraviti učitelja meščanske šole v Celju, Aistricha v disciplinarno preiskavo. Aistrich je imel, kakor znano, lani tožbo z bivšim nekaj tedenskim dež. poslancom Woschnagom in je takrat težko kompromitiral celjske Nemce pred celo Avstrijo. Tega mu sedaj ne morejo odpustiti. Nedavno tega je vložil naš kavalirski župan proti Aistrichu tožbo, ker mu je bojda očital v »Unterst. Volkszeit.«, da ga je obdaril celjski veletržec Stieger zaradi svoje žene z zaušnicami. In še predno je spregovorila v tej zadevi sodnija, je že upeljal štajerski deželni šolski svet proti Aistrichu preiskavo. Drugod ta korporacija ne pozna take hvalvedrne hitrosti. Cela Aistrichova zadeva kaže nestrpnost in maščevalnost vodilnih nemških krogov v Celju proti vsakomur, kdo se jim upre, v najgrši luči. Poleg tega je slučaj tudi principijelno zanimiv, ker bode pokazal na kakem stališču stoji štaj. dež. šolski svet glede osebne in politične svobode učiteljstva.

v Narodna zbirka 20. sept. 1910. V tretje že se bliža dan, ki je bil za Slovence tako velikanskega pomena. Spomin na 20./IX. 1908. bo vsak štajerski Slovenec obhajal najlepše na ta način, da bo daroval po svojih močeh za narodno zbirko. Naš vrli »Klub naprednih slovenskih akademikov v Celju« prevzame zopet vse delo na svoje rame in bo v kratkem času razposlal v vsako vasico naše zelene Štajerske nabiralno poló. Rojaki, Slovenci! Pojdite nabirateljem povsod prijazno na roko, pomagajte jim, da bo letošnja narodna zbirka kot prvi dve zopet sijajen dokaz požrtvovalnosti štajerskih Slovencev!

Z Brega tik Celja. Veselica, ki jo je priredil »Pi parski klub« zadnjo nedeljo na vrtu gostilne Radej je nad vse pričakovanje dobro uspeła. Veliko število ljudstva in posebno celjskih Slovencev je dokazalo, se med Brežani čuti vsak Slovenec kot med brati in da še bodo posetili Breg ob vsaki priliki. Hvala vsem, ki ste pripomogli do gmotnega uspeha, hvala vsem, ki ste omogočili Ciril - Metodovo podružnico na Bregu! Živel!

dolgoletna tajnost njegove duše jasna in očita, vsakemu človeku odprta knjiga...

Najbolj pa ga je bolelo, da bo vse izvedela tudi Helena, ona Helena, ki jo je ljubil z vso močjo svojega srčnega ognja...

Niti najmanje ni slutil, da ga Helena tako podlo vara s stotnikom Kamilom Odenbergom, saj si kaj takega ne bi upal niti misliti... To mu je bilo popolnoma ob sebi umljivo, da ga Helena še vedno ljubi, oziroma da ga vsaj spoštuje spričo dobrote, ki ji jo je izkazal s tem, da jo je dvignil iz beraštva in ubožstva na prestol udobnosti in sijaja... Drugače sploh ni moglo biti — in Helena je ostala v njegovih očeh še vedno ista kot je bila tistikrat, ko jo je pripeljal na svoje domovanje kot mlado, krasno soprogo...

Saj je bila pa tudi vedno jako prijazna ž njim! Vedela je dobro, da mu mora iti pri vsaki želji na roko, sicer bi znal nekega dne vse uganiti in uničena bi bila njena sreča, strta njena ljubezen...

Čez dan ga itak ni bilo mnogo doma — zvečer se pa zadnja leta tudi ni često prikazal... Tako ji je bilo lahko kazati se mu prijazno in ljubeznivo, vsaj tiste redke trenutke, kadar je bila ž njim skupaj... Prijetno ji to kalpada ni bilo, toda tolažila se je vedno s tem, da bodo sledili tem kratkim trenutkom samozatajevanja in hlinjenja kmalu zopet časi prave, gorke in resnične ljubezni... To ji je dajalo moč, s pomočjo katere si je mogla ohraniti hladno kri napram svojemu soprogu...

Dalje sledi.)

III. narodna zbirka 20. IX. 1910.

Iz Gaberja pri Celju se nam piše: Odkar so potekle volitve v celjski okolici tako častno za Slovence, se razne nemške prikazni napihujejo vsled propada kot žabe v vodi. — Med temi »Nemci« se vjedajo posebno razni Kulhi, Pečuhi, Doklarji, Svettelli in Lesjaki, po našem mnenju ravno tisti, ki bi morali brez Slovencev iti takoj beračit. Ali se pa hočejo ti poštenjaki izkazati celjskim renegatom hvaležne za eventualno podeljene volilne podpore in izpiti »Freibier«, s tem da sramotijo in izzivajo mirne sosede Slovence, svoje dobre krehodajalce? Kakor hočejo. Bomo vsaj vedeli Slovenci, pri čem smo in komu smemo zaupati. Če že Kulih vso »windisch« svojat tako sovraži in rabi za njo vse le mogoče žaljivke, naj bo tudi pri svoji obrti kot že prileten mož tako dosleden in naj ne dela nobenega nagrobnega kamna s slov. napisom. Bo videl, kako bo živel od Nemcev! G. Pečuh in Svettel, bodita tudi vidva kot na Pruskem rojena pangermanapoštenjaka tako dosledna in ne dajta najmanjše stvari na slov. zahtevo! Posebno Svettel, ki se šele uči nemško govoriti! Njega bo posebno v tem hudem času slovenščina v mesnici tako razburila, da bi utegnil prodati iz ledenice, katero ima v kompaniji s konjskim mesarjem, mesto teledžega zrezka konjsko bržolo! »Wieder windische Semmel auf dem Tische. Wie schmecken die den Gästen?« No g. Lesjak, z enakimi frazami ne delate posebne reklame za vaš »prelep« izdelek. Glede Doklarja pa je škoda črhiti besedico, saj že ve človek ob prvem pogledu, s kakim individuum ima opraviti. Za tega pleskarskega pomočnika, po poklicu peka, še njegovi službodajalci nimajo laskave besede. Torej gaberski nemčurji, tihi bodite in ponižni!

v Izvanredni občni zbor »Kluba naprednih slovenskih akademikov v Celju« se vrši v četrtek, dne 1. sept. ob 8. uri zvečer v rudeči sobi Narodnega doma z običajnim vspešdom. Slovenski gostje dobrodošli!

v Izlet. Izlet »Kluba naprednih slovenskih akademikov v Celju«, ki se v nedeljo radi slabega vremena ni vršil, vrši se pri ugodnem vremenu v soboto 3. sep. Odhod iz Celja ob pol 8. uri zjutraj. Prijatelji kluba so vabljeni.

v Klub slov. kolesarjev v Celju vabi vse slovenske kolesarje v torek dne 30. tm. ob 8. uri zvečer k sestanku v Nar. dom, da se pogovorimo glede neke kolesarske prireditve. Posebej vabimo še kolesarje iz celjske okolice, da se sestanka zanesljivo v velikem številu vdeležijo.

v Opozarjamo na današnji inserat »Prve vinorejske zadruge v Krškem«. Podjeten in vesten krčmar bode jako dobro izhajal.

v Iz Trbovelj. V soboto, dne 27. avgusta t. l. se je poročil v Ljubljani brat tajnik trboveljskega »Sokola« g. Velkaverh Jože z gđ. Silvo Počivavšekovo, hčerko staroste našega »Sokola« g. Antona Počivavšeka. Mladima poročencema želijo bratje Sokoli obilo sreče in krepki »Na zdar«.

v Brežice. G. dr. Stiker je izročil za »Sokol-ski dom« v Brežicah K 20, katere je dobil v sporni zadevi g. Maksa Merčuna kontra Godler Iskrena hvala! Nazdar!

v V Vuzencl je žalostno smrt storil neki 18 letni Andrej Železnik. V noči od 28. na 29. avgusta je najbrž hotel ravno pred brzovlakom prekoračiti železniško progo, toda nepremišljenega je zgrabil stroj ter mu glavo razbil. V jutro so našli fanta ležati mrtvega med tirom.

v Od nekod se nam piše, da nekateri ne baš merodajni krogi silno zamerijo krčmarju, ako se kak učitelj oglasi v njegovi krčmi. Takoj dobi krčmar ime »privesek liber. učiteljev«, kakor piše zadnji Slov. Gospodar. — Da ne bodo vsled tega krčmarji občutne škode trpeli, svetovali bi njim, da razobesijo na hiše napis: »Učiteljem vstop prepovedan!« Ali še bolje bi bilo, ako bi krajni šolski sveti napravili okoli šole kitajski zid ali visoko leseno ograjo, s kakršno so obdali Francozi hišico Dreifaß-ovo na Hudičevem otoku — z vhodom odprtim samo za časa šolskega poduka, da se ne bo svet nad pogledom na učitelja pohujševal, — ako se ne bodo ustrašili novih stroškov pri šoli.

v Na Bregu pri Ptujju je zgorelo včeraj dopoldne 5 poslopij. Škoda je precejšnja, ker je pogorela tudi letošnja krma in slama. Največjo škodo ima posestnica Faklež in Kodrovi dediči. Ogenj se je razširil tako naglo, da ga ni bilo mogoče poprej omejiti.

Narodni pek bi se rad naselil v kakem slovenskem ali narodno mešanem kraju. Naslov se izve v našem uredništvu.

Iz Hoč. Dne 27. t. m. je 22letni Jožef Poharc, posestnika sin z Pečke, na državni cesti s konja, katerega je v Maribor gnal, padel in je nezavesten obležal. Rešil. voz ga je na brzopjavno obvestilo pripeljal ranjenega v Maribor v bolnišnico.

Esence se je napil. Mali sin posestnika Hostnika v Selah (Kozjanski okraj) se je napil iz slabo zadelane steklenice esence. Starišev ni bilo doma. Otrok je dobil težke notranje poškodbe in je prihodnji dan umrl.

Uboj vsled ljubosumnosti. V neki celjski okoliški gostilni je popivala pos. hčer Marija Trunkl pozno v noč s svojim fantom Ivanom Obrulom: V gostilni je bil tudi neki Lovrenc Videčnik, na katerega je postal Obrul ljubosumen. Ko je hotel iti z njim in grdo besedo odpravil. Videčnik je poklical svojega brata Jakoba in prijatelja Arbeiterja in vsi trije so napadli Obrula ter mu v pretepu prebili lobanjo, tako Trunklovo ponoči skupaj proti domu, da je Obrul z da je drugi dan umrl. Vse tri pretepače so zaprli. Če so obiskovali krščansko-socialne kurze ali ne, ni znano.

Neverjetne sirovosti huzarskega stotnika. List »Egyetertes« poroča iz Kapošvara: Osmi huzarski polk je odšel v nedeljo iz Pečuha proti Kapošvarju, da bi imel v Lengyeltoti vaje. Pred odhodom je poveljnik polka zapovedal, da ne sme nikdo stopiti s konja. Že na vse zgodaj je vladala neznosna vročina. Po par minutah je začutil huzar Janez Virag slabosti. Jahal je k svojemu stotniku Štefanu Riemerju ter ga prosil, naj mu dovoli, da stopi s konja. Stotnik pa ni ustregel vojakovi prošnji. Po preteku desetih minut je Virag še enkrat prosil stotnika. Toda ta je na to jezno na vojaka zavpil, da se ne sme s konja stopiti: »Povelje je povelje!« ter ga zapodil na njegovo mesto. Virag pa ni mogel več naprej. Skoraj nezavesten je padel s konja. V tem trenutku je bil že stotnik pri njem ter udaril napol nezavestnega z ostro sabljo čez stegno. Zapovedal je vojaku, ki je bil ves v krvi, naj vstane. Ker pa ta tega ni mogel storiti, ga zopet udari s sabljo ter mu odseka uho, z drugim ga pa rani na čelu. Nato ga še enkrat udari ter mu prekolje glavo. Umirajočega vojaka je pustil ležati v mlaki krvi, ter je zopet odjahal na čelo svojega eskadrona. Dvema huzarjema je zapovedal, naj odpeljeta na vaz u mirajočega v Pečuh. Stotnik si je prižgal cigareto ter jahal dalje, kakor bi se nič ne zgodilo.

Dobruške toplice je obiskalo do 21. avgusta 776 gostov. To je vočigled letošnjemu slabemu poletju še dosti lepo število.

Zgorel železniški voz. V soboto, dne 27. avgusta ob 4. popoldne se je med postajama Pragersko-Rače vnelo žeplo v vagonu. V Račah so ga na postaji postavili na stranski tir, ker je potem zgorel celi vagon razun železja. Žeplo je bilo naloženo v Trstu ter namenjeno v Bruck za neko tvornico vžigalic.

v Kravva inauguracija. V Konjicah je minulo nedeljo inauguriral mariborski škof g. dr. Napotnik dekana g. Hrastelja za arhidijakona Navzoča sta bila tudi g. opat Ogradi in ptujski prošt Flek. Po cerkvenih opravilih so se razšli ljudje po gostilnah in tam pridno popivali. Pri tem je došlo več kmečkih fantov v konflikt s trško policijo in so došli k temu tudi orožniki. Nek orožnik je nekega razsajajočega in pijanega fanta zbodel z bajonetom v stegno. Trški zdravnik dr. Kaduunig ga je obvezal. Preiskati bi bilo treba, ali je bilo potrebno poseči po orožju?

v Ciril in Metodova podružnica v Lenu pri Ribnici spi letos, kakor je dozdevno, spanje pravičnega. Običajno je bilo vendar vsako leto, da se je priredila veselica v prid CM družbi, če tudi v manjšem obsegu, kakor je pač za naše razmere mogoče. Letošnje leto pa do sedaj sploh še ni nikdo zmisli na to. Delovanje podružnice ne obstoja samo v tem, da se pobira udnina, za to vendar ni treba čelaga odbora in predsednika. Kaj ne, slavni odbor?

Odredbe proti koleri v Mariboru. Magistrat je odredil, da se morajo osebe, ki so došle v zadnjih petih dneh iz kakega od kolere okuženega kraja ali bodo od tam prišle, takoj mestnemu svetu javiti. Naznaniti se morajo tudi vsi sumljivi slučajji obolezosti. Za okužene kraje se smatra južno Italijo in Rusijo.

Hmeljske cene v Žatcu. Tvrška Henrik Melzer nam brzopjavlja včeraj: Po zateškem hmelju je živahno povpraševanje. Cene 100—130 kron za 50 kg. Tuj hmelj 50—110 kron za 50 kg; povpraševanje po njem je slabo.

Poslopje okrajnega glavarstva v Mariboru, ki bode stalo blizu mestnega vrta, bodo začeli zidati še to jesen. Spretnja stran bo 91 m dolga, postranska 56 m. Poslopje se bode zidalo dve leti.

Ustrelil se je v Gradcu na Glaziju kavarnar Krenčker. Pred šestimi leti je ustrelil nek zaljubljenec njegovo ženo v kuhinji in na to še sebe in mater — sedaj pa je končal tako žalostno tudi Krenčker sam.

V Hotinji vasi, torej domačem kraju g. dež. posl. Piška se je vršil minulo nedeljo »gospodarski« shod, katerega je sklical in vodil posl. Pišek. Govorila sta Pušenjak in neki dr. Leskovar. Udeležba je bila — skrajno pičila. Kmetje so se torej že naveličali piškavih klerikalnih fraz celo v domovini Piškovi.

Naročnikom!

Vsi slovenski listi imajo velike križe s svojimi naročniki, ali jasneje povedano: neplačniki, kar nam potrjujejo neprestani opomini v njih predalih. Da tudi naš list ni brez teh križev, je umljivo; zategadelj ponovno prosimo, naj naročniki, kateri dolgujejo na naročnini, porabijo zadnjič priložene položnice v poravnanje zaostale naročnine, ker tudi naš list nima le samo dolžnosti temveč tudi potrebe. — Pri izdajanju lista so veliki stroški. List, ki ima dobre predplačnike vedno dobro izhaja, četudi je naročnina še tako nizka. Zategadelj opozarjamo vse iste, ki jim je potekla naročnina, da isto obnove. Pri plačevanju — prosimo — naj navede vsak p. n. naročnik številko, katero ima na ovojnici. — V nadi, da se stvar v kratkem uredi, se vsem zahvaljujemo za naklonjenost.

Upravništvo „Nar. Dnevnika“.

Druge slov. dežele.

Klerikalni panama na Koroškem. O zadevi smo že pisali in bomo še obširneje. Dejstvo je, da sta monsignora Kayser v Feldkirchnu in Weiss v Celovcu, oba kajpada vneta vojščaka svete cerkve, v velikem obsegu kradla kmečke denarje. Sedaj je tudi državno pravdnništvo uvidelo, da treba poseči vmes. Zaprli so monsignora Kayserja, za Weissom, ki je neznano kam izginil, je pa izdana tiralnica in zaporno povelje.

v Nemški strahovi. Občina Ettendorf v Labodski dolini na Koroškem je veljala od nekdaj za popolnoma nemško, kjer Slovenca sploh ni. Jezikovna meja namreč preneha že daleč na jugu pred trgom Labodom. In vendar se Nemci tresejo za Ettendorf. Nedavno je tam zborovala podružnica nemškega „Schulvereina“ in njegov odposlanec dr. Sedlmayer je rotill navzoče, naj stopijo na branik, ker je nevarnost, da pride občina v par desetletjih v slovenske roke. Zgražal se je, da mrzi „Schulverein“ krščansko-socialni in slovenski (?) župan Oleschko. Kolikor nam je znano, ta „slovenski“ župan sploh ne razume slovensko. — Resnica pa je, da si Slovenci po Labodski dolini nakupujejo posestva ter se Slovenci na ta način maščujemo za nemško prodiranje v Št. Ilju. V Labodski dolini se naseljujejo Slovenci brez agitacije in brez tuje pomoči, ker dokaj poceni dobe rodoviten svet, Südmarka pa meče tisočake v Št. Ilj brez uspeha.

Slovensko romanje v Jeruzalem bo najbrž izostalo, ker so se gospodje dušni pastirji zbal kolere in drug za drugim odpovedujejo udeležbo. Poklicani krogi bi sploh pametno storili, ko bi ne dopustili takih romanj, ki so nevarnost za deželo in državo.

Dr. Tavčar — dr. Triller. Tema možema se je z raznih strani očitalo, da sta spletkarila v zadevi Hribarjeve potrditve. Današnji jutranji „Slov. Narod“ poroča, da je sinoči klub občinskih svetnikov vzel njuna pojasnila z 22 proti 2 glasom na znanje in konstatiral, da sta čista teh obdolžitev.

Nadomestna državnozborska volitev v Belokrajini. Kandidat narodnonapredne stranke za po odstopu Šukljeja protimandat je deželni poslanec Engelbert Gangl. Minolo nedeljo je bilo v volilnem okraju že več lepo uspeših shodov.

Pod župnikovim vodstvom. Župnik Marčič v Železnikih je peljal dne 25. t. m. tamkajšnjo Marijino družbo na Rakitovec. Župnik se je pa brigal menda le za nekatera dekleta, za drugo se pa ni nič zmenil, po kakih krajih bodijo. Nesreča je hotela, da je prišla Marija Čemažar, po domače Donizjova, neopažena na zelo nevaren kraj, kjer je padla ter priletela v globok prepad. Tovarišice so jo šele po dolgem iskanju našle z razbito glavo in že brez življenja v prepadu. Iz tega sledi: ne zaupajte svojih otrok vodstvu duhovnikov.

Eisenpass — prijet. „Slov. Narod“ poroča, da so v nedeljo popoldne z gorenjskim vlakom pripeljali orožniki izza umora na Begunjščici znanega Eisenpassa ter ga oddali deželnemu sodišču.

Umrli je v Postojni c. kr. okrajni gozdar, g. Franc Maček.

Organizacija narodno-naprednih akademikov. Iz Ljubljane se nam poroča: Krog akademikov pod vodstvom g. Milka Nagliča si je v akad. fer. društvu „Sava“ po več ko enoletnem trudu pridobil temelj za popolno reorganizacijo društva. Potreba reformacije društva na široki delavni podlagi je priznal javno ves odbor akad. fer. društva „Sava“. Prenovljeno društvo se bo

oklepalo idej narodno-napredne stranke in delovalo v njenem smislu. Iz tega društva pa mislijo reformatorni delovati tudi na organizacijo vsega svobodomiselnega slovenskega dijaštva, na kar imajo toliko več upanja, ker je ves naraščaj na njihovi strani in so med dijaštvom ti novostrujarji znani kot delavni in vstrajni ljudje. Narodno-napredna javnost je z veseljem pozdravila njih nastop.

Logaška Hofrthterijada pred ljubljansko poroto.

Ljubljana, 30. avgusta 1910.

Danes se prične velezanimiva porotna obravnava v znani logaški aferi poskušnega zastrupljenja. Dejanja obtožena sta: **Franc Hladnik**, 26 let star, oženjen, trgovec v Trstu. Hladnik je sin Marije Hamerlitz (oziroma po prvem možu Hladnik) torej osebe, ki bi bila postala žrtev zastupljenja, in **Emilija Hladnikova**. Oba še nekaznovana.

Iz obširne, 25 strani obsegajoče obtožnice posnamemo:

Dne 3. aprila t. l. dopoldne je bil na glavni pošti v Ljubljani oddan mali zavoj na naslov gospa Marija Hamerlitz v Logatcu. Poštna sprejemnica je bila podpisana z imenom zdravnika dr. Levičnika iz Ljubljane. Obenem je bilo na isti naslov odposlano pismo, dozdevno pisano in podpisano od istega zdravnika. Pismo se je glasilo: »Po pošti prilagam najbolje zdravilo ravno za vašo bolezen, za katero sem zvedel pri g. Gregoriču ter mi je vas nasvetoval. Vzamite vsak večer, predno se vležete, 5 koščkov, jih dobro zdrobite v možnarju ter zavžite v kozarcu z vodo. Vam jamčim, da se bodele bolje počutili in zadobili zopet zadostne krvi. Vas pozdravljam z odličnim spoštovanjem dr. Levičnik.« Gospa Hamerlitz je bila že pripravljena se poslužiti ji vpslanega zdravila. Toda to je zabranil njen mož Rudolf Hamerlitz, kateremu se je stvar zdela sumljiva že iz vsebina pisma. Pripravil je ženo do tega, da je zavoj vrnila. Zavoj je prišel seveda dr. Levičniku v roke. Ta pa je bil seveda ves presenečen v svesti si, da na ta naslov sploh ni poslal nobenega zdravila. Ko je nato dobil od Hamerlitzovih še prošnjo za pojasnilo, je takoj spoznal, da se gre tu ali za neumestno šalo ali celo za kak zločin. Stvar je ovadil državnemu pravdnistvu. Preiskava je dognala, da se gre tu za zločin poskušane umora s strupom. Razne govorice so metale sum na Franceta Hladnika kot dozdevnega storilca. Znano je bilo namreč, da Marija Hamerlitz že leto dni ne občuje s svojim sinom, ki je proti njeni volji vzel za ženo Emilijo Tolazzi. Ta sum se ji je še bolj utrdil, ko se je dognalo, da ima škatljica, v kateri je bil strup shranjen, italjanski napis: *campione senza valore* (vzorec brez vrednosti), torej da prihaja škatljica iz laškega kraja. Hladnik je res bival že čez leto v Trstu. Sum pa je letel tudi na Hladnikovo ženo, ker se je upoštevalo, da mora biti ona najbolj vžaljena radi postopanja njene tašče Marije Hamerlitz. Glavna obtežilna priča glede Hladnikove krivde pa je tržaški senzal Giovanni Piacentini. Ta namreč trdi, da je on pisal dotično dozdevno od dr. Levičnika na Marijo Hamerlitz odposlano pismo z navodili glede zavžitja »zdravila«. Pisal je navzočnosti in po navodilu Hladnikovem in sicer, ker ne zna slovenski, je prepisal po slovenskem izvirniku. On je tudi pisal poštno spremnico in dve vigneti, ki sta bili v zavoju. Pisal je pa tole, ker sta bila s Hladnikom znana in mu je Hladnik rekel, da se gre tu za šalo na neko gospodično, ki ne sme vedeti, čegava je pisava. Pisano pa je bilo že sredi meseca marca.

Hladnik taji krivdo, izkuša izpodbijati verodostojnost te glavne obtežilne priče. Ker je bila prvotna spremnica laška, katere se Hladnik ni upal oddati na ljubljanski pošti, je spremnico nadomestil s slovensko. To pa je že pisala Hladnikova žena. Hladnik namiguje, da je strupene pilule odposlal Piacentini. Toda to je izmišljeno, ker Piacentini nima nobene povoda Mariji Hamerlitz streči po življenju, vsaj je niti poznal ni. Nasprotno pa imata Hladnik in njegova žena več povoda za to. V prvi vrsti pride v poštev maščevanje radi postopanja matere oziroma tašče pri ženitvi Hladnikovi. To domnevo opravičuje anonimna dopisnica (razglednica) z dne 19. marca, odposlana iz Ljubljane na naslov Marije Hamerlitz. Glasi se: **Vsa zasledovanja bodo brezvspešna, moč osvete mora prodreti še to leto.** Narisana je bila tudi mrtvaška glava. Dopisnico je pošta konfiscirala. Izvedenci menijo, da jo je pisala Hladnikova žena. — Hladnik se opisuje kot vihrav, lahkomisljen človek. Ko je prišel v Trst, je razpolagal čez 30.000 K, pa je tekom enega leta vse zapravil. Po raznih nesrečnih špekulacijah je zašel v dolgove. Vajen dobrega življenja, je začel izvaabljeti posojila na nepošten način. Dne 11. aprila je šel v Monte Carlo očividno z namenom, da pri igri kaj zasluži. Pa je še to izgubil, kar si je bil izposodil. Njegova mati Marija Hamerlitz pa ima 50 do 80.000 K premoženja. Za slučaj smrti bi precejšnji del odpadel na sina. Vsled stisk, v katerih se je Hladnik nahajal, je umevno, da je prišel na misel, da odstrani mater in da pride do svoje dedščine. Hladnik je poleg tega slučaj obdolžen še več slučajev kaznivih dejanj glede izvaabljanja posojila, prigo-varjanja h krivemu pričanju itd.

Hladnikova žena je sokriva, ker je po izreku izvedencev ona bila tista, ki je napisala poštno spremnico pri vpošiljavi strupenih pilul ter pisala tudi zgoraj omenjeno grozljivo dopisnico. To zadnje pa kaže, da žena ni bila nevedno sredstvo v rokah možu, marveč, da je dobro vedela, za kaj se gre.

Kdo je dotični zavoj oddal na ljubljanski pošti, to se ni moglo dognati.

Obtožnica obremenja Franceta in Emilijo Hladnik hudodelstva: poskušenege zavrtnega umora (§§ 8, 134, 135, 138 k. z.); javne nasilnosti z nevarnim pretenjem (§ 99 k. z.). Hladnika pa še posebej: večkratnega hudodelstva goljufije, poskušenege zapečjevanja k hudodelstvu obrekovanja; pregreška zoper varnost lastnine. Predlaga se kazni po §§ 138 in 34 za oba, za Franceta Hladnika pa še po § 35 k. z. (Težka ječa 10 do 20 let, oziroma pri obtežujočih okoliščinah dosmrtna.) Prič je 91; zaslišanih pa bode najbrže le 42.

Dnevna kronika.

v Zagrebški nadškof Posilović in Radičeva „seljačka stranka“. Zagrebški nadškof Posilović je 1. 1906. prepovedal duhovnikom svoje škofije pristop k Radičevi seljački stranki. Nekateri duhovniki, ki se niso pokorili, so prišli celo v disciplinarno preiskavo. Strankino glasilo „Dom“ poroča sedaj, da je 21. tm. hotela iti k Posiloviću deputacija, da bi dosegla preklic prepovedi, češ da stranka ni protiverska. (Saj se je stranka med tem časom v prijateljskem objemu s slovenskimi klerikalci „spokorila“!) Deputacije pa ni sprejel škof, ampak njegov tajnik dr. Premuš. Obljubil je baje, da se bo prošnja stranke izpolnila.

Kriza v Ameriki zopet na vidiku? Ameriški, a tudi nekateri evropski časniki pišejo, da v Ameriki zopet preti kriza na denarnem trgu. Vzrok tem glasovom je dalo dejstvo, da je promet na severo-ameriških železnicah zaostl. Železnice Pensylvanije imajo vsled tega veliko izgubo. Na tovornih progah te železnice mora počivati 25.000 tovornih vagonov in 250 lokomotiv. Enako se pritožuje železnica Boston & Maine Railroad, da na njenih progah promet ni nikoli tako zaostajal, kakor letos. Na železničnih progah Chesapeake & Ohio Railroad nazaduje promet trajno. Na železnici Santa Fé, ki ima 60.000 vagonov, počiva 12.471 tovornih vagonov in 95 lokomotiv. Vsa ta dejstva so vzrokom, da se je že začelo pisati, da je kriza v Ameriki zopet na vidiku. Denarna kriza, ki je pred tremi leti vladala na amerškem denarnem trgu, nam je še v živem spominu. Tista kriza je bila vzrokom vseobče denarne krize na svetovnem denarnem trgu. Posledice one krize so občutile tudi bilance naših denarnih zavodov. Občutili so jo trgovci, obrtniki in kmetovalci. Obča posledica je bila: visoka obrestna mera. Slična kriza nam sedaj glasom vesti v listih — zopet preti. Doselej pa ni bilo zabeleženo nobeno dejstvo, v katerem bis e kazale posledice te nastajajoče krize; in da res ne bo tako „hudo“, nam kaže dejstvo, da na denarnem trgu vladajo še vedno normalni odnošaji.

Nova češko-poljska banka. »Narodni Listy« javljajo, da se v kratkem ustanovi češko-poljska banka s sedežem v Varšavi s temeljno glavnico 3. milijonov rubljev. Imenovala se bo »Deželna industrijska banka«. Banka prevzame kapital banke Ljubomirskega, dočim bo ostali kapital dala »Živnostenska banka«.

Društvene vesti.

Slov. pevsko društvo v Ljutomeru priredi v nedeljo 4. sept. ob 7. uri zvečer v gostilni gosp. Seršena v Ljutomeru Ipavčev večer v prid spomeniku skladateljev dr. Gustava in dr. Benj. Ipavca. Vspored: 1. Brata dr. Gustav in Benjamin Ipavec. Govori pravnik g. Vek. Vrščič. 2. B. I. „Kdo je mar?“ moški zbor s spremlj. klavirja. 3. G. I. „Mrzel veter“, meš. zbor. 4. B. I. Podoknica in „Molitev“ iz opere „Teharski plemiči“, samospjev in dvospjev s klavirjem. 5. G. I. „Slovenec sem“, moški zbor. 6. G. I. „Predica“, ženski zbor. 7. B. I. „Domovini“, moški zbor z bariton in tenor solo. 8. G. I. „Pod prozorom“, (besedo Stanka Vraza) meš. zbor. 9. B. I. Romanca iz opere „Tičnik“, samospjev s klav. 10. G. I. čveterospevi a) „Planinska roža“, b) „Sredi vasi“, c) „V mraku“. 11. G. I. „Naše gore“, mešani zbor. 12. G. I. „Savska“, moški zbor. 13. G. I. „Lahko noč“, meš. zbor s tenor solo. Pri prosti zabavi se poje „Mornarska“, „Pozdrav“, „Pod lipo“, „Slov. dežela“, „Zvečer“. Vsi navzoči pojó „Zvezda“ in „Vse mine“. Vstopnina 40 vin., za obitelj 1 K. K. mnogobrojni udeležbi vabi odbor.

Najnovejša brzojavna in telefonična poročila.

VOLITEV ŽUPANA V ST. PETRU POD SV. GORAMI.

St. Peter pod Sv. Gorami, 30. avgusta: Za župana naše narodne občine je izvoljen g. Janez Hudina, vrl pristaš narodne stranke. Častitamo!

KOLERA

Carigrad, 30. avgusta: Listi poročajo, da sta zboleli v Carigradu dve osebi na kolero; ena je umrla. Isto se je zgodilo v Erzerumu.

Berlin, 30. avgusta: Preiskava pri osebah, ki so umrle z znamenji kolere, je dognala azijsko kolero. Včeraj so spravili v bolnišnico na kolero obolelega ravnatelja mestnega desinfekcijskega zavoda in policijskega seržanta, danes dve ženski, ki ste prišli z omenjenimi osebami v dotiko.

SESTANEK AEHRENTHALA IN DI SAN GIULIANA.

Solnograd, 30. avgusta: Danes ob 10. uri dop. je dospel sem avstrijski minister za zunanje zadeve, grof Aehrenthal. Ob pol 12. uri se je sestal z italijanskim ministrom za zunanje zadeve, di San Giulianom in je imel z njim daljši razgovor.

POTRES V JUŽNI ITALIJI.

Rim, 30. avgusta: V Mesini in Catanzaru so občutili danes ob 3. uri zjutraj več potresnih sunkov, ki pa niso napravili posebne škode. V Mesini se je porlo nekaj starih zidov.

MLADOČEŠKI POSLANEC MAŠTALKA O ZEDINJENJU ČEŠKIH STRANK.

Praga, 30. avgusta: Državni poslanec Maštalka je govoril v Vysokem na Jizeri o političnem položaju in je izjavil, da je sedanji položaj češke delegacije na Dunaju zelo žalosten. Zedinjenje čeških strank za enotno politiko in taktiko je neobhodno potrebno. Za njega pa je kot temelj 3 načel: 1. skupna odgovornost in veljavnost principa večine, 2. ustavljenje boja med češkimi strankami in 3. stalno, enotno vodstvo. — Glede jesenskega zasedanja avstr. parlamenta se je izrazil posl. Maštalka zelo pesimistično. Nepotrđitev Hribarjeve izvolitve in odredbe glede ljudskega štetja kažejo, da se ministerski predsednik Bjernerth niti najmanj ne trudi spremeniti dosedanjega vladnega kurza in politike svojega kabineta. Shod je sprejel rezolucijo, v kateri se pozivajo češki poslanci za zedinjenje.

NEMŠKA DIVJAŠTVA V LOBOSICAH.

Lobosice nad Prago, 30. avgusta: Včeraj zvečer so nahujskane nemške bande ponovile demonstracije proti Čehom. Nekega Čeha so do krvavega pretepli. Orožništvo je slednjič nemške dmeonstrante razgnalo.

SLAVNOSTI V CETINJU.

Cetinje, 30. avgusta: Včeraj dopoldne je slavil kralj Nikola I. svojo zlato poroko s kraljico Mileno. V stari, takozvani vlaški cerkvi se je vršila ob tej priliki slavnostna služba božja; tam se je namreč kraljevski par pred 50 leti poročil. Po službi božji je sprejela čela rodbina siva jubilarita pred palačo in njima prisrčno častitala. Po rodbinskih častitkah so došle na vrsto častitke diplomatskega kora, skupščine, duhovščine; na to so defilirali šolski otroci in deputacije vseh plemen, okrog tisoč mož. Nato je defilirala oddelek starih vojščakov z orožjem iz l. 1860. Kralj je šel po nagovoru med nje in objel vsakega posameznika. Konečno so defilirale pred kraljem žene iz vseh delov dežele, med njimi tudi Arbanasine.

HMELJSKA KUPČIJA V NORIMBERKU.

Norimberk, 30. avgusta: Pripeljano 600, prodano 400 bal, kupčija živahna, cene trdne, 90—132 mark za 50 kg.

Tržne cene.

Dunaj, 29. avg. Navzlic trdnim poročilom iz inozemstva je tendenca danes nekoliko vslabela, ker so mlini ustavili svoje nakupe. Došlo je do malega prometa, pri katerem sta pšenica in rž po 5 v zgubila. Ječmen je bil tudi slabjši, pa ni spremenil cene. Oves in koruza sta se dobro držala.

Budimpešta, 29. avg. Žitna borza. Pšenica za oktober K 975, pšenica za april K 10'04, rž za oktober K 7'12, oves za oktober K 7'70, koruza za avgust K —, koruza za maj K 5'76. pšenice se zmerno ponuja in kupuje, tendenca medla, promet 22 tisoč met. stotov, pšenica v efektivu za 5—10 vin cenejša, ostalo mirnejše, koruza nespremenjena, termini mirnejši. Vreme oblačno.

Trst, 29. avg. Sladkor. Centrifugal pilés prompt K 41¹/₈ do K 42¹/₄ za dobavo K 33³/₄ do K 34³/₈. Tendence mirna.

Praga, 29. avg. Sladkor. Surovi sladkor prompt K —, nova kampanja K 26'90. Tendence: mirna, vreme lepo.

Budimpešta, 29. avg. Svinjski sejm Ogrske stare težke 143—144, mlade težke 148—150, mlade srednje 150—152, mlade lahke 158—160 v kilogram. Zaloga 36.673 komadov.

Budimpešta, 29. avg. Mast. Svinjska mast 174—, namizna slanina 145—.

Rojaki, spominjajte se prepotrebnege Sokolskega doma v Brežicah.

Zagrebski
Franck
kot tovarniško znamenje
priporočujemo kot priznani najboljši pridatek za kavo!

Srbski konzulati v Avstriji. Poročila nekaterih listov, da namerava Srbija prepovedati Avstro-Ogrski nekatere konzulate v Srbiji, ako ji Avstro-Ogrska ne dovoli konzulatov v Bosni in Hercegovini, so lažnjiva.

Poljska razstava v Lublinu. V Lublinu prirede ondotni Poljaki leta 1911. razstavo. Oblast je že dala svoje dovoljenje.

Zopet „imeniten“ govor nemškega cesarja. V Königsbergu je cesar Viljem imel „imeniten“ govor, v katerem se je postavil popolnoma na srednjeveško in absolutistično stališče. Rekel je, da je pruska krona zgolj „po milosti božji“ ne pa morda po volji ljudstva, ali morda parlamenta. On — cesar Viljem — se smatra za „izvoljeno orodje nebes samih.“ Nadalje je razpravljajl o potrebi, da se Nemčija pripravi na vojno, da bo zavarovana za vse slučaje. Končno se je dotaknil tudi ženskega vprašanja, ter naglašal, da je nasprotnik vsake ženske emancipacije. Ženska ni rojena za svobodo in za javno življenje, ona naj bo lepo doma, naj se briga za gospodinjstvo in naj snče kuhalnico.

Prva vinorejska zadruga v Krškem da s 1. januarjem leta 1911. v najem svojo

gostilno
„Hotel Gregorič“.
Pogoji jako ugodni. Zahteva se varščine 6000 K.
508 1

Kuhati ne znajo

to smo konstatirali vselej, ko so se postavile na mizo Pekatele, ki niso šle posebno v slast. Zahtevajte zastoj kuharsko knjigo pri tvrdki Prva kranjska tovarna testenin v Il. Bistrici.

in modno blago za obleke
priporoča firma
Sukna
Karel Kocian
tvornica za sukno, Humpolec, Češko. Vzorci franco.

2 stanovanji

eno na dvorišču z eno sobo in kuhinjo, eno na ulico z dvema sobama in kuhinjo ter obe z vsemi pripadajočimi deli, se oddata s 1. septembrom 1910 v Celju, Dolgopolje št. 1. 3-2

Sprejemem tako

učenca

z dobro šolsko izobrazbo in iz dobre poštene hiše — Leopold Rainhofen, Rajhenburg ob Savi.

Tovarniška zaloga

vsakovrstnega papirja, pisalnih potrebščin, trgovskih knjig, na debelo in drobno pri

Goričar & Leskovšek v Celju
Graška cesta št. 7.

Lastna zaloga šolskih zvezkov, risank in risalnih skladov po novih predpisih. — Tiskovine za vse urade.

177 88-52